

Συγγραφή Τεχνικών Κειμένων

Το ύφος . . . . .
. . . γραφής!

Από τις διαλέξεις του μαθήματος του Α' εξαμήνου σπουδών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Τοπογραφίας & Γεωπληροφορικής

Το ύφος

- Είναι ο ιδιαίτερος, εξατομικευμένος τρόπος με τον οποίο ο καθένας επιλέγει τις λέξεις και αξιοποιεί τη γλώσσα.
- Διαφοροποιεί τους συγγραφείς μεταξύ τους

Βασικές αρχές που χαρακτηρίζουν τα Τεχνικά Κείμενα:

- Σαφήνεια
- Επιστημονική ακρίβεια
- Περιεκτικότητα
- Αναγνωσιμότητα

Βασικές Προσεγγίσεις (1) ή.....

....πώς θα το καταφέρουμε

- Θεωρείστε ότι είστε ο τελικός αποδέκτης του Τεχνικού Κειμένου (T_K), ο **αναγνώστης** του.
- Το ύφος γραφής πρέπει να αφήνει να τονιστεί το κείμενο και όχι ο συγγραφέας του
  - Ακριβολογείτε
  - Μη χρησιμοποιείτε περίπλοκες, σπάνιες ή «λογοτεχνικού» ύφους λέξεις.

Στόχος, το γραπτό να είναι:

- σαφές
- να υπάρχει συνέχεια στο «σκεπτικό» (οι σκέψεις να διαδέχονται η μία την άλλη και να συνδέονται μεταξύ τους)
- Να είναι πλήρες (να ολοκληρώνονται οι σκέψεις καταλήγοντας σε συμπεράσματα)

Βασικές Προσεγγίσεις (2)

- Σχέδιο περιεχομένων που περιλαμβάνει όλα όσα πρέπει να εκτεθούν στην εργασία
  - Ποιο επιστημονικό πρόβλημα χρειάζεται λύση
  - ...και γιατί αυτό είναι πρόβλημα?
  - Ποια είναι η ...διαδρομή για τη λύση (μεθοδολογία)
  - ....και τι έχει γίνει ως τώρα (που δεν καλύπτει τις απαιτήσεις και δε λύνει το πρόβλημα)
  - Ποια αποτελέσματα αναμένεται να προκύψουν και ποια συμπεράσματα θα εξαχθούν
  - Τελικά, αυτή η εργασία λύνει το πρόβλημα απόλυτα ή χρειάζεται και κάτι ακόμη?
  - ....ή, στην πορεία προκύπτουν και άλλα ερωτήματα που χρειάζονται λύση και ποιά μπορεί αν είναι η συνέχεια αυτής της δουλειάς

Βασικές Προσεγγίσεις (3)

- Γραφή βασισμένη στη ...λογική!
  - Απλός και κατανοητός γραπτός λόγος. Γράφουμε όπως σκεφτόμαστε, με την ίδια σειρά, με τις ίδιες (?) λέξεις ...όπως οι έννοιες έρχονται στο μυαλό μας.
  - Μικρές προτάσεις, πλήρεις νοήματος.
  - Κάθε τι που γράφεται πρέπει να τεκμηριώνεται!
  - Νοηματική συνέχεια μεταξύ προτάσεων και μεταξύ παραγράφων. Κάθε παράγραφος πρέπει να υποστηρίζεται από την προηγούμενή της.
  - Σε όλο το κείμενο κάθε τι «επόμενο» πρέπει να υποστηρίζεται (τεκμηριώνεται, δικαιολογείται) από «κάτι προηγούμενο»
  - Να υπάρχει νοηματική συνέχεια και διασύνδεση μεταξύ Κεφαλαίων.

Βασικές Προσεγγίσεις (4)

- Σαφήνεια και ακρίβεια
  - Το «πολύ» και ιδιαίτερα το ... «χωρίς λόγο πολύ» είναι ...πολύ κουραστικό!
  - Η σαφήνεια είναι ...αρετή!
- Ασάφεια
  - Από τα σοβαρότερα μειονεκτήματα ενός T_K
  - Οδηγεί είτε σε περιφραστικές περιγραφές είτε σε πλατειασμούς.
- Προκύπτει από
  - Γενικότητες και Αοριστίες

Βασικές Προσεγγίσεις (5a)

- Το πρόβλημα...
  - Το «πολύ» διάβασμα, και ιδιαίτερα το ... «χωρίς λόγο πολύ» είναι ...πολύ κουραστικό!
  - «Πλούσιο» σε εκφράσεις, φανταχτερό και υπερβολικά στολισμένο κείμενο γίνεται δύσκολα κατανοητό, πολύ δύσκολα αποδίδει τις ακριβείς έννοιες και σπάνια γίνεται αποδεκτό .... μάλλον προδιαθέτει αρνητικά τον αναγνώστη του T_K.
- Απλή και λιτή έκφραση
- Οδηγεί σε κατανοητό κείμενο

Βασικές Προσεγγίσεις (5b)

- Απλή και λιτή έκφραση

...και πώς την καταφέρνουμε?

- Η εκφραστική λιτότητα και λακωνικότητα στα Τ_Κ είναι σημάδι οργανωτικού μυαλού
- Πρέπει (πάλι) να δούμε το κείμενο σαν «αναγνώστες».
  - Περιορισμός προτάσεων χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες λέξεις που αποδίδουν ακριβώς τη σημασία που επιδιώκεται να αποδοθεί.
  - Αποφυγή υπερβολικών εξηγήσεων.
  - Περιορισμός περιττών λέξεων ΧΩΡΙΣ να χαθεί το νόημα.
  - Μικρές προτάσεις. Κάθε τρεις μεγάλες, η μία οπωσδήποτε μικρή.
  - Οι πολύπλοκες έννοιες εξηγούνται με τη βοήθεια σχημάτων

Βασικές Προσεγγίσεις (6)

- Υπερβολές
  - Η «μετριοφροσύνη» δεν είναι για τους «μέτριους!»
- Χρήση ουσιαστικών και ρημάτων
- Εκφράσεις του τύπου....
  - Καταλήγουμε σε πρωτοποριακό συμπέρασμα ...
  - ...πραγματοποιήθηκε μια εξαιρετική έρευνα
  - ...κλπ
- Αποφεύγονται !

Η υπερβολή φαίνεται, αναγνωρίζεται και ΠΡΟΚΑΛΕΙ!

...και τα μόνα που θέλουμε να προκαλέσουμε στον αναγνώστη είναι το ενδιαφέρον του και η επιδοκιμασία του

Βασικές Προσεγγίσεις (7)

- Αξιώματα
- Εκφράσεις του τύπου: Όπως είναι γνωστό .....
.....και συνήθως δεν είναι γνωστό σε κανέναν!
- ..αποτελούν ΠΑΡΑΔΟΧΗ κι άν (που φυσικά ΔΕΝ) συνοδεύονται από τεκμηρίωση (αφού είναι «γνωστό») είναι ΑΟΡΙΣΤΙΕΣ και τιμωρούνται!
- Στο T_K, δεν διατυπώνουμε απόψεις ή κάτι που ακούσαμε .... ΤΕΚΜΗΡΙΩΝΟΥΜΕ σκέψεις και παράγουμε απόψεις και συμπεράσματα!

Βασικές Προσεγγίσεις (8a)

- Ορολογία
- Βοηθά στη λακωνική και ακριβή διατύπωση σκέψεων
- Υπάρχει συγκεκριμένη ορολογία σχεδόν για τα πάντα!
- Βρίσκεται από Δημοσιευμένο Επιστημονικό Έργο (βιβλία, εργασίες, ανακοινώσεις συνεδρίων κλπ), Επίσημα Έγγραφα (έγγραφα Υπουργείων ή των φορέων για τους οποίους συντάσσουμε την Τ_Κ, (πχ. ΤΕΙ, Πανεπιστήμιο κλπ), Προδιαγραφές Μελετών & Ερευνών), υπάρχουσες Τ_Κ.

Βασικές Προσεγγίσεις (8b)

- Ορολογία
- πρέπει να επεξηγείται είτε στο κείμενο, είτε στο συμπληρωματικό μέρος της Τ_Κ (παράρτημα, πίνακα όρων και συμβολισμών)
- Πρέπει να χρησιμοποιείται στα Ελληνικά
- Όταν είναι ΜΟΝΟ ξενόγλωσση (ΔΕΝ υπάρχει Ελληνικός δόκιμος όρος) μπορεί να χρησιμοποιείται μαζί με τον Αγγλικό όρο και Ελληνική απόδοση. Μία παράθεση και των δύο είναι αρκετή
- Εξαίρεση σε όρους που έχουν καθιερωθεί διεθνώς και χρησιμοποιούνται στα λατινικά
- Όχι στους ελληνοποιημένους ξενόγλωσσους όρους (πλάνο – σχέδιο, ~~τέστ~~ – δοκιμή κλπ), μοντέλο – ομοίωμα ή πρότυπο κλπ

Βασικές Προσεγγίσεις (8c)

- Προύφινγκ! ...συγνώμη....Έλεγχος!
- Καλό είναι που διαβάζουμε το T_K σαν... «κάποιος άλλος» αλλά καλύτερα να το δώσουμε σε κάποιον συνάδελφο, να μας πεί τη γνώμη του.
- Δεν είναι διακοσμητικός ο ρόλος του... πρέπει να τον ακούσουμε με προσοχή ...μήπως είχαμε τις ίδιες επιφυλάξεις όταν διαβάζαμε το κείμενο σαν ... «τρίτος?»
- Σημεία ελέγχου:
  - Ορθογραφία
  - Νοηματική συνέχεια
  - Ορολογία

Βασικές Προσεγγίσεις (9)

- Αναθεώρηση!
- Πολύ σπάνια γράφεται η τέλεια T_K με την πρώτη προσπάθεια.
- Συνήθως χρειάζεται αναθεώρηση για
  - Ορθογραφικά λάθη
  - Μη ορθή χρήση ορολογίας
  - Περιορισμό της έκτασης του κειμένου
  - Καλύτερη νοηματική απόδοση εννοιών και συλλογισμών
  - Καλύτερη απόδοση απόψεων και συμπερασμάτων
  - Συμπλήρωση προτάσεων
- Κάθε φορά που διαβάζεται το T_K, προκύπτει ανάγκη για αναθεώρηση σε κάποιο σημείο
- ...ο περιορισμό των αναθεωρήσεων έρχεται με την εμπειρία.

Βασικές Προσεγγίσεις (10)

- Το ...τρίτο πρόσωπο!
- Μάλλον θα πρέπει από την αρχή να θεωρούμε ότι είμαστε κάποιος άλλος
- Έτσι εξηγείται το ότι πρέπει να γράφουμε στο τρίτο πρόσωπο!
- παραδείγματα
  1. ~~Κάναμε τη δοκιμή και μετρήσαμε~~ από τη δοκιμή που έγινε προέκυψαν (ή μετρήθηκαν)
  2. ~~Ψάξαμε το δίκτυο και βρήκαμε τις απαραίτητες πληροφορίες...~~ από την αναζήτηση στο διαδίκτυο συγκεντρώθηκαν οι απαραίτητες πληροφορίες

Βασικές Προσεγγίσεις (11)

- **Επίλογος!**
- Η κάθε T_K έχει σαν στόχο να μεταφέρει γνώση στον αναγνώστη
- Πρέπει οι λέξεις, οι προτάσεις, οι παράγραφοι να βγάζουν νόημα και να συνδέονται νοηματικά μεταξύ τους.
- Πρέπει τα μηνύματα του συγγραφέα να «περνάνε» στον αναγνώστη
- Βρείτε τι «δουλεύει» τι ΔΕΝ «δουλεύει» και ΓΙΑΤΙ τα μηνύματα είτε ΔΕΝ περνούν είτε περνούν αλλοιωμένα, ώστε να διορθώσετε το κείμενο
- Θυμηθείτε! Κάτι θέλετε απ' τον αναγνώστη εσείς κι όχι αυτός από εσάς. Μην τον κουράζετε!

Συγγραφή Τεχνικών Κειμένων

Το ύφος . . . . .
. . . γραφής!

Με τις ευχαριστίες μου
Από τις δασκάλες του μαθήματος, του Αλέξανδρου Στουδίου και Δημήτρη
Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Τοπογραφίας & Γεωπληροφορικής
για την Προσοχή σας!

Κ. Παπαθεοδώρου, Αναπληρωτής Καθηγητής
Οκτώβριος 2013